

Institutionen för kultur och
estetik

Institutionen för kultur och estetik

Strategiplan / Verksamhetsplan

Inledning

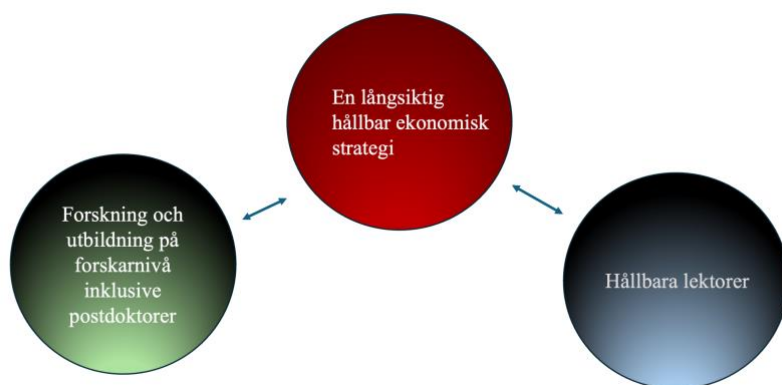
Det här är en kombinerad strategi- och verksamhetsplan. Strategiplanen sträcker sig mellan 2026 och 2028, däremellan kommer en uppdaterad verksamhetsplan att presenteras varje år. Den ska fokusera på grundläggande problemområden som kommer att behandlas de närmaste tre åren. Strategiplanen kan ses som en karta för de närmaste tre åren och vidare, medan verksamhetsplanen är ett instrument för att gradvis synliggöra och påverka utveckling och förändring inom dessa och andra områden. Vid sidan av en kort beskrivning av institutionen och dess verksamheter ligger fokus på konkreta mål. Verksamhetsplanen tas fram i dialog med de olika ämnena och med TA-gruppen, den uppdateras årligen och fastställs av institutionsstyrelsen.

Arbetet inom ramen för strategiplanen kommer varje år att dokumenteras i verksamhetsplanen för att på så sätt följa upp det fortlöpande arbetet.

Strategiplan 2026–2028

Tre problemområden

Strategierna syftar till att definiera och övervinna problem, att samla idéer och energi – och att peka ut områden för nödvändiga åtgärder och möjlig vidareutveckling. Under 2026–2028 kommer IKE:s verksamhetsplan/strategiplan att fokusera på tre områden.

Strategiplanens första mål, att skapa en långsiktig strategi för hållbar ekonomisk utveckling, behöver få en mycket konkret utformning under 2026. De andra två målen är svårare att precisera och åtgärda utifrån direkta resultat, de behöver analyseras och åtgärdas på sikt i denna strategiplan. En viktig aspekt här är relationen mellan undervisning och forskning där det är ett strategiskt mål att låta forskningsresultaten befrukta undervisningen. Detta är också ett led i att skapa hållbara lektorer genom att framhålla undervisningen som ett viktigt och forskningsanknutet område och inte en verksamhet isolerad för sig. Vi tar dessa områden på största allvar och undersöker alla möjligheter till förbättringar. Även om problemområdena utpekas i den centrala planen på IKE är det självklart att en stor del av arbetet kommer att behöva göras inom respektive ämne och i tätt samarbete mellan institutionsledning och ämnena.

1. En långsiktig strategi för hållbar ekonomisk utveckling

För att någonting ska gå att utveckla i IKE:s verksamhet krävs en balanserad ekonomi. Sedan 2019 har "Ekonomi i balans" varit ett centralt organiserat projekt vid Stockholms universitet, som fortsätter framöver. Men vad betyder det för en institution som IKE? Det enkla svaret är att inte generera negativt kapital per verksamhetsår. IKE har idag (2026) ett negativt myndighetskapital på omkring 18,5 miljoner kronor, detta efter att bokslutet 2025 landat på plus 7,6 miljoner. Detta är ett exceptionellt positivt resultat som utgör en mycket god förutsättning för ett fortsatt arbete med att balansera ekonomin.

En försvårande omständighet för detta arbete är att SU från och med 2026 inte har möjlighet att bistå med medel för överprestation. Dessutom har takbeloppet sänkts något, bland annat beroende på regeringens s.k. STEM-satsning. Detta är en utveckling som, om den sittande

regeringens politik ligger fast, kommer att fortsätta kommande år. Målet är att skapa en förskjutning från kvantitet till kvalitet. Konsekvensen av detta är att UGA ekonomin är mer eller mindre låst, att det inte går att förbättra ekonomin genom distanskurser och överprestationer så som varit möjligt tidigare. Det gör att FUF är den del av anslaget som går att expandera, genom att öka andelen externa projekt och minska den interna overheadkostnaden.

Under 2026 kommer ledningen för IKE att göra en genomgripande analys för att se hur detta negativa myndighetskapital har uppstått – och framför allt hur vi kan uppnå en långsiktig balans framöver. Även i tider då studenttillströmningen inte är så gynnsam som den varit de senaste åren. Målet är med andra ord att tillse att IKE kan klara sig ekonomiskt över tid *utan att utarma kvaliteten i verksamheten*. För att nå dithän behöver vi alla jobba tillsammans för att ge underlag till analyser, ämnesvis och för hela institutionen.

2. Forskning och utbildning på forskarnivå inklusive postdoktorer

Ett övergripande mål är att upprätthålla en levande och dynamisk forskarmiljö på IKE genom att balansera ekonomin inom forskning och forskarutbildning. Det finns på IKE en tydlig ambition att utveckla verksamheten inom detta område, något som avspelas inte minst i deltagandet i kursutbudet inom Humanistiska fakultetens forskarskola och i antalet ansökningar i utlysningarna av medel för kvalitetssäkrande verksamhet. Det högre seminariet inom respektive ämne tillsammans med tvärseminariet utgör navet i forskarmiljön på IKE där gemensamma aktiviteter ska bidra till att stärka kvaliteten.

Under 2025 har fem doktorander antagits inom de fem huvudområden med forskarutbildning på IKE. Därtill kommer två doktorander som kommer att antas i Teatervetenskap genom en donation av Anders Sandrews stiftelse. IKE har mellan 2020 och 2025 haft 28 disputationer. Idag har IKE 17 finansierade doktorander (samt en antagen i cotutelle avtal). Trots nyintagningar och ett flertal disputationer så framstår den minskade volymen av doktorander som problematisk, i varierande grad inom respektive ämne. Detta är en substantiell nedskärning sedan projektet "Ekonomi i balans" inleddes 2019, där ledningen för Humanistiska fakulteten starkt rekommenderade flera institutioner, däribland IKE att inte anta doktorander under ett antal år. Det är därmed ett stort problem att antalet doktorander skurits ned så radikalt under senare år – där dagens volym är mindre än hälften av vad den var före 2019 – trots den senaste tidens nyintagningar. Ett annat stort problem som kan iakttas på Stockholms universitet och inte minst inom den Humanistiska fakulteten generellt, är det vikande antalet postdoktorala tjänster. På IKE finns för närvarande en (1) postdoktoral tjänst. Även här är det svårt att på allvar tackla dessa problem inom befintliga ekonomiska ramar.

Men vilka möjligheter finns? Hur kan vi tänka strategiskt på IKE och inom respektive ämne? Förutom att undersöka möjliga externa finansiärer, finns det något vi kan göra tillsammans inom IKE och utnyttja institutionens styrka som en sammanslagning av fem huvudområden med forskarutbildning?

3. *Hållbara lektorer*

Delar av högskolesektorn, exempelvis inom humaniora, lider sedan länge av att de ekonomiska ramarna är orealistiska i förhållande till den verksamhet som förväntas. Lägg därtill en årliga urholkning av anslagen. Detta är en verklighet vi måste förhålla oss till.

Den som anställs som universitetslektor vid Stockholms universitet får 70% undervisning och 30% forskning och kompetensutveckling i tjänsten. Vid befördran till professor tillkommer ytterligare 10% forskning och kompetensutveckling, en rekryterad professor har 50/50. Alla vet att dessa 30% för forskning och kompetensutveckling för lektorer lätt blir till en buffert för att klara undervisningen – i synnerhet för den som är ny i sin tjänst. Detta har visat sig i enkäter som det förmodligen enskilt största problemet för undervisande lärare på IKE (och vid samtliga universitet och högskolor i Sverige). Det här en fråga vi kommer att behöva återkomma till över tid så länge systemet ser ut som det gör. Att Stockholms universitet jämförelsevis har en relativt generös fördelning mellan undervisning och forskning/kompetensutveckling är ingen tröst för den som inte får ihop sin situation.

Hur gör vi för att komma till rätta med detta? Kan vi identifiera problemområden (uppgifter som är tidstjuvar, fördelning mellan lärare och administrativt stöd, komplicerade examinationsformer, feedback till studenter etcetera) och hitta goda exempel för att komma till rätta med dessa?

Här finns en konflikt mellan krav och resurser, där medarbetare också kan känna en obalans som härleds från påtaglig stress och vagt inflytande rörande den egna situationen. Vad som behöver göras här är en undersökning av uppfattade problem och konkretisera dessa. Därefter krävs en analys som leder till konkreta åtgärder. Det är ett arbete som kommer att ta tid men som behöver sjasättas snarast, ett arbete som både behöver genomföras från ledningshåll – och i ämnena, där den konkreta arbetsdelningen och bemanningen sker.

Här kommer också synpunkter från medarbetarundersökningen att vara ett viktigt underlag. Detta arbete kommer att följas upp och utvärderas.

Verksamhetsplan 2026

IKE:s verksamhetsplan är en övergripande kapp som ska ses i relation till de olika huvudområdenas verksamhetsplaner. Den omfattar kalenderåret 2026 och förnyas januari 2027.

En övergripande bild av IKE

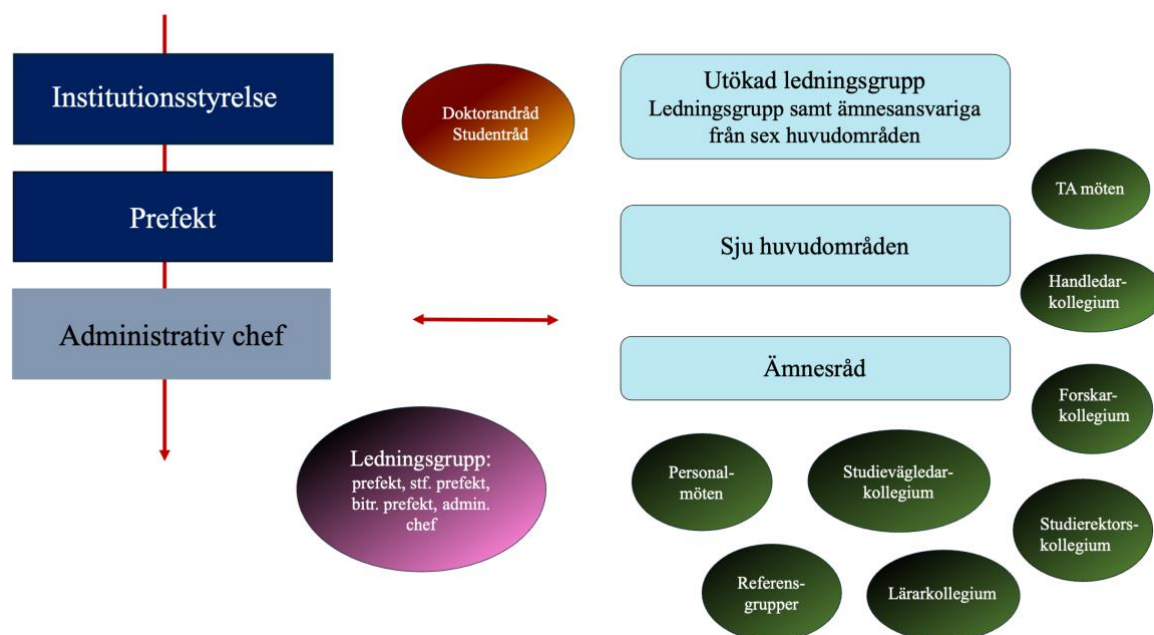
Institutionen för kultur och estetik är den näst största inom Humanistiska fakulteten. Dess verksamhet omfattar sju huvudområden: Litteraturvetenskap, Teatervetenskap, Konstvetenskap, Idéhistoria, Musikvetenskap, Curating och Kulturarvsstudier. De fem första har utbildning på forskarnivå.

Institutionen har en omfattande utbildning på grund- och avancerad nivå. Förutom kurser inom den så kallade progressionen, erbjuds också en rad distanskurser, kvällskurser och sommarkurser. På avancerad nivå finns sex självständiga program, där ett ges i samarbete med andra institutioner. Institutionens verksamhet präglas också av aktiv samverkan med ett stort antal kulturinstitutioner, såväl inom utbildning som forskning. En särskild satsning sedan många år är masterprogrammet Curating Art och dess nära samarbete med konsthallen Accelerator, en mötesplats för konst, vetenskap och samhällsfrågor på Stockholms universitet.

Den undervisande och forskande personalen består av 23 professorer och 22 lektorer. För närvarande är institutionen involverad i 10 forskargrupper och omkring 43 större och mindre projekt finansierade av bland andra Vetenskapsrådet, Riksbankens Jubileumsfond, Anders Sandrews stiftelse och Olle Engkvists stiftelse. Ett övergripande mål är att gemensamt arbeta för en miljö där forskning och forskarutbildning vid IKE håller hög kvalitet och inverkar positivt på verksamheten som helhet. Den dynamiska forskningsmiljön på institutionen kännetecknas av en mängd forskningsrelaterade aktiviteter och kontakter.

Ledning och organisation

Ledningen för IKE är en del av den vertikala beslutslinjen från högsta ort på SU och nedåt.

Här finns en vertikal rollfördelning mellan olika nivåer: Universitetsstyrelse – Rektor – Vicerektor/Dekanus – Institutionsstyrelse IKE – Prefekt. Relationen mellan dessa nivåer fastställs i Besluts- och delegationsordningen (BoD) för SU centralt, för Områdesnämnden, för Fakultetsnämnden och slutligen för IKE.

Lokal besluts- och delegationsordning för IKE

Besluts och delegationsordningen kommer att uppdateras under hösten 2026 i relation till den kommande uppdateringen av Humanistiska fakultetens BoD.

Men en betydande del av alla beslut som fattas på olika nivåer, äger rum inom den högra delen av schemat. Att en fungerande horisontal relation upprätthålls mellan den vänstra och högra delen är vital för verksamheten inom IKE. I denna relation finns också möjligheter för varje enskild anställd att på olika sätt i olika organ vara med och påverka. En målsättning här är att fortsätta att utveckla den interna demokratin och verka för att skapa goda förutsättningar för ledning, styrning och samarbete inom IKE.

Ekonomi

Som framgår av Strategiplanen finns tydliga utmaningar vad gäller IKE:s ekonomi. Vi har från och med 2026 två ekonomer och en administrativ chef anställda, vilket möjliggör en

tydligare genomlysning och analys av den ekonomiska situationen på IKE. Det arbete som ligger framför oss utförs tillsammans med varje ämne. Ekonomifunktionen kommer de kommande åren att engagera sig i äskande och uppföljning av antal HÅS och HÅP för ämnena eftersom det har stor påverkan på institutionens intäkter och förmåga att nå ekonomi i balans. Kursekonomin kommer att vara ett fokusområde de kommande åren och ekonomifunktionen kommer att erbjuda stöd och hjälp med metoder för planering och uppföljning av kursekonomin, allt för att ge ämnena så bra förutsättningar som möjligt för ekonomi i balans. Här kvarstår ett antal åtgärder från tidigare Verksamhetsplan där många redan implementerats:

- Att säkerställa att produktionen av HÅS och HÅP ligger på en realistisk nivå i förhållande till äskandet och att äskandet ligger på en nivå som gör det möjligt för oss att täcka våra fasta kostnader med marginal.
- Tillsammans med ämnesansvariga ta fram prognoser samt följa upp ämnets ekonomi per tertiäl och verka för en konstruktiv dialog med utgångspunkt från olika kompetenser inriktad på vad som behöver göras för att ämnets ekonomi ska gynnas såväl inom UGA som FUF.

Administration

2026 anställdes en ny administrativ chef, vilket är ett mycket välkommet och helt nödvändigt tillskott till IKE:s ledning.

För närvarande består TA-gruppen av c:a 15 medarbetare. Målet är att administrativa rutiner och arbetssätt på det stora hela ska fungera på liknande sätt inom alla ämnen och att TA-gruppen ska täcka upp för varandra vid hög arbetsbelastning och frånvaro.

En uppdaterad Krisplan för institutionen för kultur och estetik har utarbetats och som beslutas av under våren 2026. Institutionsstyrelsen inleder en ny mandatperiod 2027–2030.

Stockholms universitet håller på att införa ett e-arkiv och ett grundläggande krav är att handlingar ska bevaras i samma form som de skapas, till exempel ska digitalt framställda handlingar också bevaras digitalt. Införandet av ett e-arkiv har inneburit vissa förändringar av rutiner. Fler handlingar än förut ska diarieföras och övriga arkivhandlingar ska så långt det är möjligt bevaras i de olika verksamhetssystemen, i stället för att tas ut manuellt och placeras i det digitala nätarkivet. Här behövs också informationsinsatser.

Den nuvarande kursportalen Athena ersätts HT 2026 med Canvas. Särskilda coacher har utsetts i hanteringen av Canvas i syfte att utbilda och stödja den undervisande personalen för att övergången till den nya plattformen ska bli så smidig som möjligt.

En genomlysning kommer att göras avseende olika uppdrag och omfattningen av dessa inom samtliga ämnen på IKE. Syftet är att effektivisera de administrativa funktionerna och om möjligt minsta utgifterna för interna administrativa sysslor och därmed reducera den interna OH kostnaden. Grundidén här är att överföra större resurser till kärnverksamheten (utbildning och forskning) samtidigt som den nödvändiga administrativa kvaliteten optimeras utan att i väsentlig grad försämrats.

Lokaler

Intendenturen på IKE ser över nyttjandet av lokalerna i relation till verksamhetens behov och ekonomiska förutsättningar. Ett led i detta arbete är att samordna lokalutnyttjandet och tydliggöra prioriteringsordningen för bokning av auditoriet och andra större bokningsbara lokaler. Målet är att all verksamhet på IKE i princip ska kunna utföras i lokaler inom institutionen. Även när det gäller medarbetarnas kontorslokaler kommer en långsiktig översyn att göras baserad på behov och ekonomisk optimering.

Kommunikation

Ett tvådelat mål är dels att visa på IKE:s betydelse och insatser inom forskning och samverkan, dels att presumtiva studenter ska hitta våra utbildningar och inse nyttan i att gå dem. Forskningen ska synas och den externa kommunikationen bidra till att sprida den. Institutionen ska fortsätta att vara en relevant och utåtriktad aktör som tar plats i samtalen såväl inom akademien som i resten av omvärlden. Kommunikationen ska även bidra till att befintliga studenter får vad de behöver för att genomföra sina studier.

Institutionen för kultur och estetik är en stor arbetsplats och medarbetarna ska finna stöd i sina olika forum, känna samhörighet och ha kunskap om sina möjligheter och skyldigheter. Den interna kommunikationen ska stärka och bidra till att möjliggöra dessa. Vi behöver också stärka vår profil genom att utveckla den fasta informationen om forskningsområdena i våra digitala kanaler.

Internationalisering

Internationella forskare bjuds in till IKE som föreläsare, seminarieledare och ledare av workshops. De samverkar med institutionens egna forskare, lärare och studenter i syfte att bidra till en ökad internationell miljö inom forskning och utbildning.

IKE erbjuder kurser och program på engelska såväl på grund-som på avancerad nivå, samt bedriver utbytesverksamhet för studenter, lärare och övrig personal genom etablerade utbytesprogram, avtal och nätverk. Institutionen vill också fortsätta att värna om, uppmuntra och underlätta lärarnas, studenternas och personalens deltagande på mobilitetsaktiviteter på den internationella utbildningsarenan. Ett framtida arbete är att se över roller och rutiner för beredning av ansökningar till internationella mastersprogram för att säkerställa att de är effektiva, ekonomiskt hållbara och rättssäkra. SU:s gemensamma process för utresande och inkommande utbytesstudenter som kommer att aktiveras HT 2026. Här behöver specifika informationsinsatser i syfte att väcka intresse och utöka deltagande på utbytesprogrammen utökas och intensifieras. Erasmus+ programmet kommer att gå i en ny programfas år 2028, vilket kommer innebära att institutionen måste överse alla sina Erasmus+ avtal. Mer om internationalisering vid SU finns på hemsidan:

[Internationalisering vid SU](#)
